

LÆNKENS koncept for den ambulante alkoholbehandling

Indledning

Lænke-ambulatorierne i Danmark tilbyder ambulante alkoholbehandling efter Sundhedslovens § 141 og har syv ydelser: Ambulant afrusning, kortlægning/udredning, farmakologisk behandling, psykosocial behandling, struktureret tilbagefaldsforebyggelse, psykologbehandling samt efterbehandling.

Beskrivelsen er en overordnet rammebeskrivelse/model, hvor minimumsstandarderne er beskrevet med henblik på at sikre kvalitet og ensartethed i behandlingstilbuddene. De hidtidige tilbud er taget op til revision med henblik på at skabe og udvikle et integreret helhedskoncept for den ambulante behandling med differentierede tilbud. Vi ønsker, at de vejledninger MTV rapporten fra Sundhedsstyrelsen anbefaler og den forskning, der er på området, følges. Desuden skal den enkeltes behov og ønsker være i fokus.

Akut behandling – afrusning og abstinensbehandling

Adgangen til abstinensbehandling bør være nem. Ved mistanke om abstinenser bør klienten tilses af sygeplejerske/læge.

Abstinenser behandles med benzodiazepiner¹ med lavt misbrugspotentiale /lang optagelsestid. Samtidig vælges præparat med lang halveringstid til bedst forebyggelse af kramper. Derudover tilbydes vitaminbehandling til forebyggelse af Wernicke-Korsakovs syndrom² og polyneuropati/nervebetændelse.

Ved behov for afrusning tilbydes klienten en lægesamtale, hvor promille tjekkes sammen med hele det kliniske billede og der ordineres risolid. Hvis promillen er 0, kan man starte i antabusbehandling med det samme.

Hvis afrusningen ikke kan klares ambulante kontaktes hospitalet for at sikre en afrusning dér.

---

¹ Mayo-Smith, 1997; Sundhedsstyrelsen 2006

² konfusion, ataksi, øjenmuskelparese

Lænke-ambulatorierne i Danmark

Udredning – visitation og behandlingsplan

Det er som udgangspunkt for et godt tilrettelagt behandlingsforløb vigtigt at få undersøgt og kortlagt klientens situation; hvad vedkommende kæmper med, hvilke problemer man skal være opmærksom på og hvor den enkeltes styrker er. Systematisk kortlægning og udredning har derfor en vigtig funktion, når der skal lægges behandlingsplaner og det sikrer samtidig mulighed for at fastslå, om det tilbud Lænke-ambulatorierne kan tilbyde, matcher den enkelte klient.

Kortlægningen beskæftiger sig med to hovedbestanddele: vurdering af alkoholproblemet og vurdering af personen. Vurdering af alkoholproblemet koncentrerer sig om den hidtidige brug af alkohol, om den aktuelle brug af det og af graden af afhængighed. Til vurdering af personen hører arbejdsmæssige og økonomiske forhold, familiebaggrund, interesser og hobbyer, seksuelle problemer/seksuelt misbrug, kriminalitet, fysisk og psykisk helbred, andet misbrug samt forekomsten af kognitive problemer (hjerneskader). På baggrund af udredningen udarbejdes en behandlingsplan.

Farmakologisk behandling

Superviseret antabus-behandling er en del af den medicinske behandling, som Lænke-ambulatorierne tilbyder. Crampral er ved at vinde frem som hjælp ved craving (trang) til ressourcestærke brugere. Crampral behandling tilbydes også i Lænken.

Lægen i ambulatoriet og klienten drøfter mulighed for videre behandling hos egen læge. Som udgangspunkt henvises til egen læge ved anden medicinsk behandling.

Psykosocial behandling

Den psykosociale behandling består af en bred vifte af tilbud, som kan tilbydes den enkelte efter dennes behov. Behandlingen består af Individuelle samtaler, som kan være strukturerede forløb á ca. 8 samtaler, motivationsskabende samtaler, struktureret tilbagefaldsforebyggelse (STF), støttende samtaler samt rådgivende samtaler. Psykoedukation/ undervisning, der har til formål at øge klienter og pårørendes viden om en given lidelse – her alkoholmisbrug og afhængighed - er en integreret del af behandlingen.

Klientens behandlingsforløb vil have en bedre prognose, hvis han/hun har familiens eller andres støtte undervejs. Derfor har behandleren fokus på muligheden for at inddrage familien, partner eller lignende direkte i behandlingen.

Det kan desuden være relevant at tilbyde de pårørende selvstændig rådgivning og støtte gennem et kortere forløb uanset om den drikkende/afhængige er i behandlingen. Disse samtaler kan enten finde sted forud for eller parallelt med klientens behandlingsforløb.

Lænke-ambulatorierne i Danmark

Psykologbehandling

Individuelle psykologsamtaler er en differentieret alkoholbehandling, der tilgodeser særlige individuelle sårbarheder og behov hos den enkelte³. I de individuelle samtaler arbejdes der især med psykiske problemstillinger, der kan være med til at forhindre klients arbejde med sin afhængighed. Eksempler på dette kunne være forskellige fobiske tilstande (social fobi etc.), eksistentielle kriser hos klienten eller emotionelle problemstillinger.

Struktureret tilbagefaldsforebyggelse (STF) - Gruppeterapi

STF foregår i grupper á 8 personer á 2,5 timer - 20 timer i alt. Terapeutisk arbejdes der ud fra kognitiv metode. STF indeholder temaer om personlig alkoholpolitik, identifikation af højrisiko-situationer og kritiske situationer samt mestring af disse.

Efterbehandling

Efterbehandlingen kan foregå i forskellige regi afhængig af det forløb, den enkelte har gennemgået i den foregående ambulante behandling. Efterbehandlingen strækker sig over ½ til 1 år.

Det kan for eksempel være at mødes i gruppe en gang om måneden (STF forum) eller det kan indeholde Individuelle samtaler med læge eller alkoholbehandler.

Fokus i efterbehandlingen ændres fra misbrug til andre områder af klientens adfærd og situation for at have effekt – f. eks fokus på andre problemstillinger, klienten måtte have.

For socialt udsatte vil en langsom afvikling af et behandlingsforløb formentlig være hensigtsmæssig.

Litteratur.

København: Sundhedsstyrelsen, Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, 2006

Mødet mellem to verdener. Patienter og behandlere i alkoholmisbrugsbehandlingen. Anette Søgaard Nielsen, 2004

Rusmidlernes biologi – om hjernen, sprut og stoffer. Henrik Rindom 2000

Motivationsskabende terapi. Bent Nielsen, Anette Søgaard Nielsen

Kvalitetsudvikling af ambulante behandling for alkoholmisbrugere. Bent Nielsen, Anette Søgaard Nielsen 2007

Alkoholbehandling i praksis. Redskaber i den ambulante, psykosociale alkoholbehandling. Anette Søgaard Nielsen 2008

Odensemodellen. Bent Nielsen, Anette Søgaard Nielsen

Alkoholbehandlingsindsatsen i Danmark – sammenlignet med Sverige. Mads Uffe Pedersen, Leif Vind, Maya Milter, Morten Grønnebæk 2004

Tankens kraft – kognitiv terapi i klinisk praksis. Irene Oestrich. 2000

---

³ Målgruppen for psykologbehandlingen er klienter, hvor netop den psykologfaglige behandlingsindsats vurderes relevant i en fase af behandlingen. Det kan eksempelvis være akut kriseprægede patienter eller patienter med psykiske traumer efter seksuelle overgreb i barndommen, vold, ulykker eller emotionelle overgreb.